

Τίτλος Μαθήματος	Οι Πατέρες της Εκκλησίας και η Ψαλτική Τέχνη				
Κωδικός Μαθήματος	BYZ235				
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό				
Επίπεδο	Πτυχίο (1 ^{ος} κύκλος)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	2 ^ο Έτος / 4 ^ο Εξάμηνο				
Όνομα Διδάσκοντα	Θα ανακοινωθεί				
ECTS	6	Διαλέξεις / εβδομάδα	Μέχρι 6 Τηλεσυναντήσεις	Εργαστήρια / εβδομάδα	N/A
Στόχοι Μαθήματος	Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές και φοιτήτριες να γνωρίσουν τις απόψεις των Πατέρων της Εκκλησίας για τη λειτουργική τέχνη της μουσικής. Οι Πατέρες είναι οι γνήσιοι εκφραστές και ερμηνευτές της ορθόδοξης Λατρείας. Σκοπός του είναι η οικείωση των φοιτητών με την κατανόηση της διδασκαλίας των Πατέρων				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ανακαλούν τις προσωπικότητες των ερμηνευτών Πατέρων και την διδασκαλία τους. • επεξεργάζονται και να κατανοούν τις θεολογικές έννοιες στα λειτουργικά κείμενα. • ανιχνεύσουν δρόμους αλληλεπιδράσεως μεταξύ των πατερικών λειτουργικών υπομνημάτων και της ψαλτικής Τέχνης. 				
Προαπαιτούμενα	Κανένα		Συναπαιτούμενα	Κανένα	
Περιεχόμενο Μαθήματος	<ul style="list-style-type: none"> • Μελετάται η Θεολογική διάσταση της Ψαλμωδίας. Αναγνωρίζονται και επεξηγούνται τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της Ψαλμωδίας. • Μελετάται ο τρόπος ψαλμωδίας της Παλαιάς Διαθήκης, ερμηνεύονται οι όροι Ωδή, Ψαλμός, Ύμνος. • Ερμηνεύονται οι ύμνοι των Προφητών, ο Ύμνος των Τριών Παίδων και οι ύμνοι της Αποκάλυψης. • Εξερευνάται ο τρόπος της ψαλμωδίας στην Καινή Διαθήκη και η διαχρονική διάσταση της Ψαλμωδίας • Εξετάζεται η χρήση μουσικών οργάνων κατά τη θεία λατρεία και οι απόψεις των Πατέρων της Εκκλησίας. • Μελετάται η αντιμετώπιση των Αρειανικών και άλλων Αιρέσεων δια της Ψαλμωδίας μέσα στα Κείμενα του Ιερού Χρυσοστόμου, Γρηγορίου Θεολόγου, Μεγάλου Βασιλείου και Μεγάλου Αθανασίου. 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Τεκμηριώνεται η συμμετοχή του λαού στην ψαλμωδία και η συμφαλμωδία των γυναικών. Ερμηνεύονται οι απόψεις των Πατέρων Ισιδώρου Πηλουσιώτου, Γρηγορίου Νύσσης και Εφραίμ του Σύρου για τη λειτουργική μουσική. Μελετώνται οι απόψεις των Διονυσίου Αρεοπαγίτου, Κλήμεντος Αλεξανδρείας, Ευσεβίου Καισαρείας Μυσταγωγία Μαξίμου του Ομολογητή. Παρουσιάζονται οι απόψεις περί εκκλησιαστικής μουσικής Συμεών Αρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης, Αγίου Νικοδήμου Αγιορείτου καθώς και των συγχρόνων Πατέρων. • Ερευνώνται και οι Ιεροί Κανόνες των οικουμενικών Συνόδων περί Ψαλμωδίας. (Εν Τρούλω ΣΤ΄ Οικουμενικής Συνόδου).
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση
Βιβλιογραφία	<p>Άλυγιζάκη Ε. Άντ., Θέματα Έκκλησιαστικής Μουσικής, εκδόσεις Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη, 1975.</p> <p>Άλυγιζάκη Ε. Άντ., 'Η Όκταηχία στην Έλληνική Λειτουργική Ύμνογραφία, εκδόσεις Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη, 1985.</p> <p>Άλυγιζάκη Ε. Άντ., 'Ο Χαρακτήρας τής Όρθοδόξου Ψαλτικής, Θεσσαλονίκη, 1988.</p> <p>Αντωνίου Σπ., Η Μορφολογία της Βυζ. Εκ/κής Μουσικής, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2008.</p> <p>Άντωνίου Σπ., Πρωτοπρεσβυτέρου, Τò Είρμολόγιον και ή Παράδοση τοῦ μέλους του, IBM, Άθηναι 2004.</p> <p>Βεργωτή Γ., Λεξικόν Λειτουργικῶν και Τελετουργικῶν ὄρων, Θεσσαλονίκη 1995</p> <p>Βουρλή Άθ., Δογματικοθητικαί ὄψεις τής ὀρθοδόξου ψαλμωδίας, Άθηναι 1994.</p> <p>ΕΠΕ, "Έλληνες Πατέρες τής Έκκλησίας, Θεσσαλονίκη 1972 ἔξ.</p> <p>Μητσάκη, Κ. (1986). Βυζαντινή υμνογραφία. Από την εποχή της Καινής Διαθήκης ἔως την Εικονομαχία. Αθήνα: Γρηγόρης.</p> <p>Καραγκούνη Κων., Περὶ 'Ιερᾶς Ψαλμωδίας διδασκαλίες Όσίου Έφραίμ τοῦ Σύρου και «ἀπήχηση» αὐτῶν στην ὀρθόδοξο πνευματικότητα. Βόλος 2005</p> <p>Μπαλαγεώργου Δημ. 'Η Ψαλτική παράδοση τῶν ἀκολουθιῶν τοῦ Βυζαντινοῦ Κοσμικοῦ Τυπικοῦ, Άθήνα 2001.</p> <p>Πάρη Νεκταρίου, (Άρχιμανδ.), Διερευνήσεις στο λειτουργικὸ ἄσμα, Κατερίνη 2003.</p>

	<p>Rurǎzǎ p. Daniel, Η Θεολογία του καλού και του Αγαθού στον Άγιο Διονύσιο τον Αρεοπαγίτη, Θεσσαλονίκη 2009.</p> <p>Ράλλη - Ποτλή, Σύνταγμα θείων καί ιερών κανόνων, τ. Α΄.- ΣΤ΄, Ἀθήνησιν 1852.</p> <p>Σκιαδαρέση, Ιωάννη, Γ. Λειτουργικές Σκηνές και Ὑμνοι στην Αποκάλυψη του Ιωάννη, εκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1999</p> <p>Στάθη Γρ., Μορφολογία καί ἔκφρασις τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς, Ἀθήνα 1980.</p> <p>Τρεμπέλα Παν., Αἱ τρεῖς Λειτουργίαι, Β΄ Ἔκδοσις Ἀδελφότητος Θεολόγων «Ο ΣΩΤΗΡ», Ἀθήνα 1982.</p> <p>Τρεμπέλα Παν., Ἐκλογή Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ὑμνογραφίας, Ἀθήναι 1949.</p> <p>Τσάμη Δ., «Ψαλμωδία καί κατάνυξις», Θεσσαλονίκη, 1990</p> <p>Φουντούλη, Ἰω., Τὸ λειτουργικὸν ἔργον Συμεῶν τοῦ Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 1966.</p> <p>Χρήστου Π., Θεολογικά μελετήματα, 4. Ἐκδ. Π.Ι.Π.Μ. Θεσσαλονίκη 1981.</p> <p>Ψαριανοῦ Διονυσίου, Μητροπ. Σερβίων καί Κοζάνης, Συμβολή εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἑλληνικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἢ βυζαντινῆς μουσικῆς, ἐν Ἀθήναις 1957.</p> <p>Ψαριανοῦ Διονυσίου, Μητροπ. Σερβίων καί Κοζάνης, Ἡ Βυζαντινὴ μουσικὴ ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ ἑλληνικῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐν Ἀθήναις 1960.</p> <p>Pitra J.B., Hymnographie de l' Eglise Grecque, Roma 1867.</p>						
Αξιολόγηση	<table> <tr> <td>Συνεχιζόμενες δραστηριότητες Αξιολόγησης</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>Τελικὴ Εξέταση</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο</td> <td>100%</td> </tr> </table>	Συνεχιζόμενες δραστηριότητες Αξιολόγησης	50%	Τελικὴ Εξέταση	50%	Σύνολο	100%
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες Αξιολόγησης	50%						
Τελικὴ Εξέταση	50%						
Σύνολο	100%						
Γλώσσα	Ελληνικά						